

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 321/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetího a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Advokátska kancelária Miroslav Vaško, s. r. o.**, Šándorova 2, Bratislava, IČO 53 066 464, proti postupu Mestského súdu Bratislava I v konaní sp. zn. B5-4T/34/2023 takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava I v konaní sp. zn. B5-4T/34/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré jej **je** Mestský súd Bratislava I **povinný** vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Navrhla prikázať mestskému súdu vo veci konať bez zbytočných prietáhov a priznať finančné zadosťučinenie 1 000 eur.

2. Opatrením vtedajšieho Okresného súdu Bratislava V č. k. 1Tp/74/2022-12 zo 4. novembra 2022 rozhodol konajúci súd o ustanovení sťažovateľky ako obhajkyňu obvineného [REDAKOVANÉ] z dôvodu povinnej obhajoby, pretože vo veci obvineného išlo o väzobné trestné stíhanie.

3. Dňa 12. júla 2023 Mestský súd Bratislava I vo veci rozhodol rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 28. júla 2023. Sťažovateľka s ohľadom na uvedené podala 9. októbra 2023 žiadosť o priznanie a úhradu trov povinnej obhajoby vo výške 2 187,80 eur.

4. Vzhľadom na nesplnenie lehoty vyplývajúcej z § 553 ods. 3 Trestného poriadku podala sťažovateľka mestskému súdu urgenciu 20. novembra 2023, ako aj podnet na prešetrenie 8. augusta 2024. Podľa vyjadrenia mestského súdu k doručenej ústavnej sťažnosti rozhodol o trovách obhajoby vyšší súdny úradník uznesením z 3. júna 2025.

5. Podstata sťažostnej argumentácie spočíva v tvrdenom porušení označených práv zbytočnými priet'ahmi mestského súdu pri rozhodovaní o trovách povinnej obhajoby, ktoré sťažovateľke ako ustanovenej obhajkyňi prislúchajú. Sťažovateľka poukázala na 30-dňovú lehotu vyplývajúcu z § 553 ods. 3 Trestného poriadku, ktorá nebola mestským súdom dodržaná. Konanie o trovách nie je po právnej stránke vôbec náročné, pretože predstavuje úplne základnú a jednoduchú agendu súdu. Sťažovateľka nevykonala žiadny taký úkon, ktorý by objektívne mohol mať za následok priet'ahy v konaní, pričom kontinuálne upozorňuje mestský súd na priet'ahy v konaní.

6. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 321/2025-10 z 28. mája 2025 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

7. Predseda mestského súdu poukazuje na to, že dotknutý spis bol 8. decembra 2023 zapožičaný Okresnému súdu Senica, pričom v tom okamihu sa vyčíslenie trov obhajoby fyzicky v spise nenachádzalo. Spis bol mestskému súdu vrátený 18. júna 2024. V tom čase bol vedený pod poslednou známou lehotou konca výkonu trestu odňatia slobody. Predseda ďalej argumentuje personálnym obsadením súdu, ktoré si vyžaduje neustále zastupovanie bez obsadenej funkcie asistenta. Spis bol tak predložený na rozhodnutie o trovách obhajoby až 3. júna 2025 a v ten deň bolo aj o nich rozhodnuté.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

10. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci, dospel ústavný súd k záveru, že nejde o vec skutkovo ani právne zložitú. Predmetom rozhodovania mestského súdu bolo „iba“ rozhodovanie o trovách konania, resp. o jednotlivom/čiastkovom nároku sťažovateľky na priznanie odmeny a náhrady podľa tarify. Keďže v prevažnej miere ide o rutinné mechanické posúdenie opodstatnenosti jednotlivých uplatnených úkonov právnej služby, zdĺhavý priebeh rozhodovania o nároku sťažovateľky nemožno ospravedlniť faktickou či právnou zložitou veci (III. ÚS 132/2023).

11. Ani samotný mestský súd však netvrdí, že by išlo o zložitú vec – koniec koncov bolo o vyčíslení sťažovateľky rozhodnuté v ten istý deň, ako bol spis predložený na vybavenie vyššiemu súdnemu úradníkovi. Dôvodom vzniknutých prieťahov bolo pochybenie spôsobené zapožičaním spisu a následným vrátením, kedy podanie sťažovateľky „zaniklo“ medzi ostatnými medzičasom uloženými listinami. Treba však zároveň zdôrazniť, že sťažovateľka vydanie rozhodnutia v jej veci urgovala, čo mohlo mať vplyv aj na skoršie vybavenie a zistenie pochybenia zo strany mestského súdu.

12. Je nepochybné, že mestský súd nerozhodol v lehote 30 dní od podania návrhu podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku, ktorú zákonodarca stanovil ako primeranú na rozhodnutie o trovách konania. Stanovenú lehotu prekročil mestský súd niekoľkonásobne, čo nemôže byť ústavne akceptovateľné.

13. Vo vzťahu k tvrdeniu mestského súdu upriamujúceho pozornosť na nedostatočné personálne obsadenie súdu ústavný súd permanentne judikuje, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ak oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02, III. ÚS 548/2023).

14. Ústavný súd neidentifikoval na strane sťažovateľky také správanie, ktoré by významnou mierou vplývalo na dĺžku samotného konania.

15. S ohľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a jej práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu). S ohľadom na skutočnosť, že medzičasom bolo mestským súdom o trovách obhajoby rozhodnuté, ústavný súd nedoplnil ochranu sťažovateľky o príkaz konať bez zbytočných prieťahov podľa čl. 127 ods. 2 ústavy.

IV.

Primerané finančné zadost'učinenie

16. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

17. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie 1 000 eur.
18. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je síce zmiernenie nemajetkovej ujmy, avšak nie prípadná náhrada škody (III. ÚS 75/01, IV. ÚS 15/03).
19. Ústavný súd pri určení sumy finančného zadosťučinenia vzal do úvahy celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania a jeho význam pre sťažovateľku, ktorý nie je kľúčový, keďže sa rozhodovalo o trovách povinnej obhajoby, a preto nešlo o situáciu takej právnej neistoty, ktorá by pre ňu mala existenčný význam (III. ÚS 240/2021, III. ÚS 132/2023, III. ÚS 617/2023), pričom považoval za primerané priznanie finančného zadosťučinenia 500 eur (bod 2 výroku tohto nálezu) a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľky nevyhoviel (bod 3 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu